

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

**VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKÝCH KOMUNÍT**

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKÝCH KOMUNÍT

Mgr. Ľudmila Lazorová

Bio-enviro – súbor pracovných listov pre 5. ročník

2013

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11, 850 01 Bratislava

Autor UZ: Mgr. Ľudmila Lazorová

Kontakt na autora UZ: ZŠ s MŠ Školská 16, Markušovce, 05321

Názov: Bio-enviro – súbor pracovných listov pre 5. ročník

Rok vytvorenia: 2013

Oponentský posudok vypracoval: Mgr. Júlia Čurillová

ISBN 978-80-8052-667-2
Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inkluzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah

Úvod	4
1 ŽIVOT V LESE	5
1.1 Huby	5
1.2 Medved' hnedý.....	10
2 VODA A OKOLIE	12
2.1 Mokrade	12
2.2 Bocian	16
3 POLIA A LÚKY	19
3.1 Obilniny a ľudia	19
3.2 Kompost	22
4 Riešenie pracovných listov	25
Záver	31
Zoznam bibliografických odkazov	32

Úvod

Dôvodom vzniku nasledujúceho súboru pracovných listov bol zámer pomôcť žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia, vrátane žiakov z marginalizovaných rómskych komunít lepšie si osvojiť poznatky rozšíreného učiva biológie a aplikovať ich pri riešení rôznych zaujímavých aj praktických úloh.

V predkladaných pracovných listoch sú v úvodnej časti zhrnuté základné poznatky k danej téme, ktorých sa žiaci môžu pridŕžať pri vypĺňaní úloh. Úlohy sú tvorené s ohľadom na postupnosť úrovní vnímania a porozumenia textu. Niektoré úlohy sú určené na identifikáciu informácií z textu, iné na schopnosť dedukovať, ďalšie na schopnosť interpretovať a integrovať informácie a nakoniec aj na schopnosť kriticky analyzovať a hodnotiť text. A to nielen text uvedený v daných pracovných listoch, ale aj učivo z učebnice Biológie pre 5. ročník, na ktorú tieto pracovné listy nadväzujú. Pracovné listy obsahujú pre lepšiu názornosť množstvo obrázkov a schém. S ohľadom na vek žiakov je v predkladaných pracovných listoch utvorený priestor aj na vymaľovávanie obrázkov a cibrenie grafického prejavu.

1 ŽIVOT V LESE

1.1 Huby

Pri prechádzke lesom môžeme nájsť farebné klobúčiky rôznych druhov jedlých aj jedovatých hub. Huby zbierame pre ich výnimočnú chuť a vôňu. Obsahujú pritom aj množstvo dôležitých látok – napr. vitamíny skupiny B, rôzne minerálne látky a stopové prvky (draslík – znižuje krvný tlak, med’ – ochrana srdca, selén – chráni hrubé črevo, zinok – posilňuje imunitu, železo,...). Huby vždy spracujeme tepelne – varíme, smažíme, dusíme, pečieme. Ale vedeli ste, že niektoré huby môžeme pestovať aj doma? Huby sa pestujú viacerými spôsobmi:

- **na substráte** – je to zmes slamy, hnoja, sena, melasy a pod. Takto sa pestujú napr. pečiarky (tzv. šampiňóny), hliva ustricová...

Obr. 1

Obr. 2

– **na dreve** – na drevených polienkach sa pestuje hliva ustricová, shii-take - húževnatec jedlý...

Obr. 3

- ***na slame*** – hliva ustricová, golierovka slamomilná...

Obr. 4

1. úloha: Napíš názvy 3 jedlých a 3 jedovatých hub:

Jedlé huby

Jedovaté huby

2. úloha: Vymaľuj huby na obrázku podľa vzoru:

muchotrávka tigrovaná

muchotrávka červená

Obr. 5

Obr. 6

hríb smrekový

Obr. 7

Obr. 8

3. úloha: Pri nasledujúcich tvrdeniach zakrúžkuj podľa správnosti:

- Huby môžeme jest' aj surové. áno / nie
 - Doma najčastejšie pestujeme pečiarku a hlivu. áno / nie
 - Huby pestujeme na substráte zo slamy a hnoja. áno / nie
 - Z húb varíme polievky, omáčky, rizoto... áno / nie
 - Huby rastú iba v lese. áno / nie

1.2 Medved' hnedy

Medved' hnedy patrí medzi *všežravé cicavce*, ktoré žijú v lese. Živí sa lesnými plodmi, korienkami, ovocím, väčším hmyzom, slimákmi, žabami, rybami, zdochlinami, obľubuje aj med. Má dobre vyvinutý čuch a sluch. V zime sa ukladá na zimný spánok, z ktorého sa občas preberie a poprechádza sa okolo svojho brloha. V minulosti ho lovila pre zábavu šľachta a ako škodcu aj chudobní ľudia. Na zabíjanie sa používali rôzne spôsoby: chytali ho do jám, ohrád, nastavených želiez a na návnu. Medvede prezili tam, kde našli úkryt pred prenasledovaním - v rozsiahlych lesoch a horách. Medved' patrí na Slovensku medzi *chránené živočíchy*. V súčasnej dobe žije na Slovensku asi 700 až 900 medveďov, vrátane mláďat.

1. úloha: Doplň do viet slová (spí, salaša, chránený, potravy, hnedej, maliny)

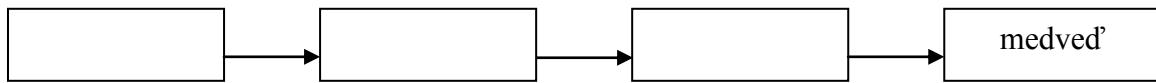
Medved' je lesný cicavec farby. V lese zbiera lesné plody – čučoriedky,, huby, jahody. Pri nedostatku v lese občas strhne aj ovce zo Počas zimy v brlohu, z ktorého občas vyjde von. Medved' je na Slovensku zákonom

2. úloha: Obrázok medveďa spoj čiarou s jeho potravou. Potom môžeš obrázok vymaľovať.

Obr. 9

3. úloha: Vytvor potravový reťazec, v ktorom môžeš využiť niektoré z týchto organizmov: dážďovka, šiška, myš, maliny, huby, líška, chrúst, listy rastlín....

4. úloha: Čiarami pospájaj a vytvor vety, ktoré potom prepíš:

Medved' patrí medzi	je hnedej farby.
Jeho čuch a sluch	narodia 2 – 3 medvied'atá.
Kožušina medveďa	všežravé cicavce.
Samici sa na jar	sú dobre vyvinuté.
Medvede vedia	dobre plávať.
-
.....
.....
.....
.....

2 VODA A OKOLIE

2.1 Mokrade

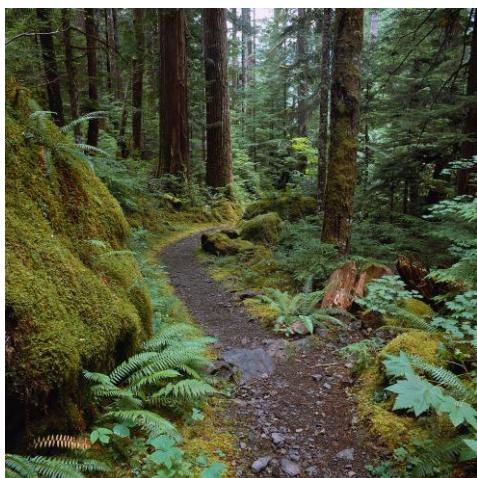
Mokradou nazývame územie, ktoré býva často alebo stále zamokrené, zadržiava sa tam voda (v minulosti močiar). Je to vlastne prechod medzi suchozemským a vodným prostredím. V minulosti sa močiare vysušovali, ale to viedlo k narušeniu kolobehu vody v prírode. Mokrade sú dôležité z niekoľkých hľadísk:

- sú domovom množstva rastlín a živočíchov, zdrojom potravy pre mnohé ohrozené druhy vtákov
- podielajú sa na regulácii teploty a vlhkosti vzduchu
- počas dažďov zadržiavajú vodu a tým chránia okolitú krajinu pred povodňami
- sú čistiarňou vód – odstraňujú z vody odpadové látky a obohacujú ju o kyslík
- chránia okolitú krajinu pred eróziou pôdy
- sú zdrojom rašeliny...

Najčastejšie rastliny rastúce v mokradiach sú: *jelša lepkavá, jaseň štíhly, vrba biela, smreky, mach rašelinník, tráva ostrica, fialka nízka, kosatec sibírsky, záružlie močiarne, netýkavka žliazkatá* a pod. Žijú tu tiež mnohé živočíchy – ryby, veľa druhov vtákov – napr. *rybárik riečny, bocian čierny, obojživelníky – mlok, ropucha, salamandra škvurnitá*, tiež *bobor, diviak*, ale aj mnohé druhy hmyzu.

1. úloha: Zatried' živočíchy šípkou do ich prirodzeného prostredia:

LES

MOKRAĎ

rybárik riečny
borovica horská
hus divá
jeleň lesný
vrba biela
bobor vodný
záružlie močiarne

Obr. 10

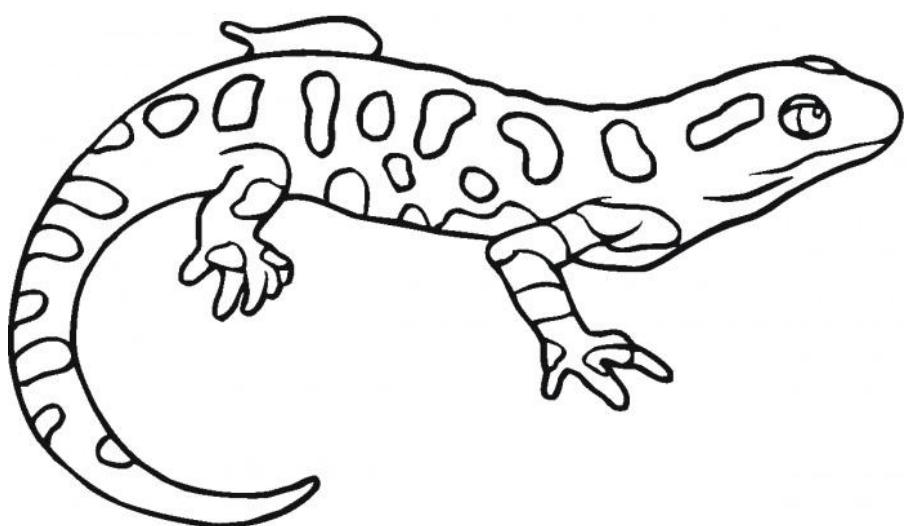
Obr. 11

2. úloha: Vymaľuj typické živočíchy mokradí podľa vzoru:

Salamandra škvrnitá

Obr. 12

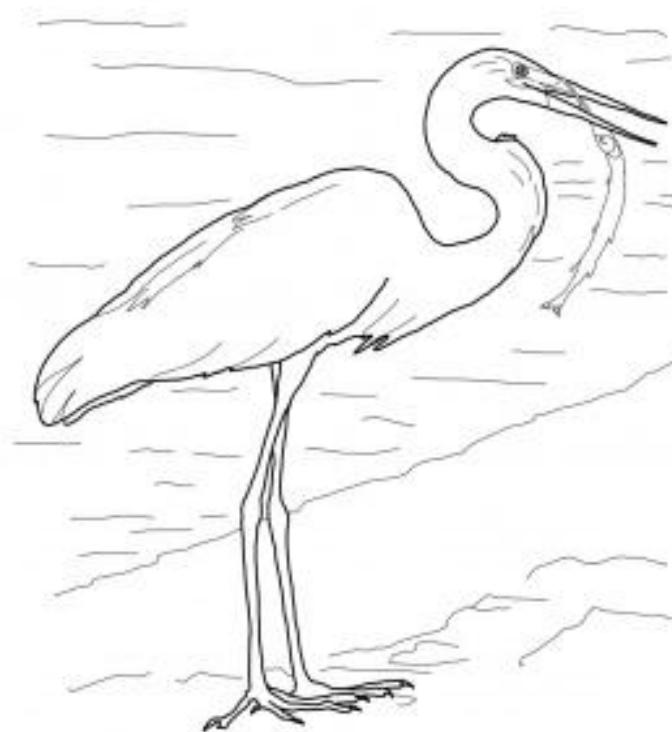

Obr. 13

Volavka popolavá

Obr. 14

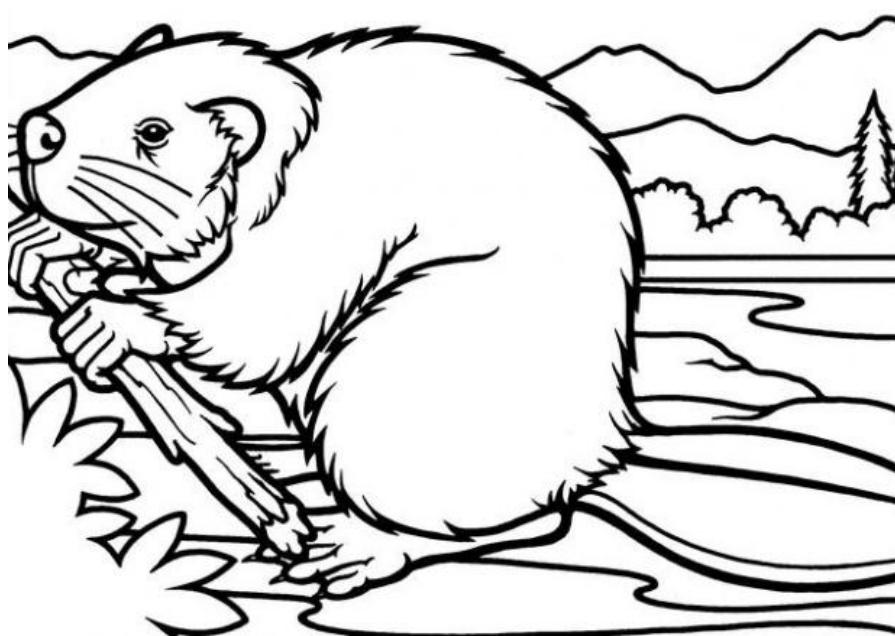

Obr. 15

Bobor vodný

Obr. 16

Obr. 17

2.2 Bocian

Už asi každý z vás videl bociana preletavať nad domami. Poznáme ho podľa dlhého červeného zobáka aj nôh. Na Slovensku hniezdi bocian biely aj bocian čierny. *Bocian biely* obýva veľké hniezda na komínoch, stĺpoch, *bocian čierny* žije v lese. Živí sa živočíšnou potravou – rybami, obojživelníkmi, drobnými plazmi a hmyzom. Hniezdo využíva viac rokov, jeden bocianí pár v ňom vychováva 1 – 5 mláďat. V polovici augusta sa bociany zhromažďujú na poliach a lúkach a spoločne odlietajú do zimovísk v Afrike. Koncom marca sa vracajú naspäť do svojich minuloročných hniezd. Toto pravidelné jesenné a jarné sťahovanie nazývame **migrácia**. Oba druhy sú na Slovensku *zákonom chránené*.

Bocian biely

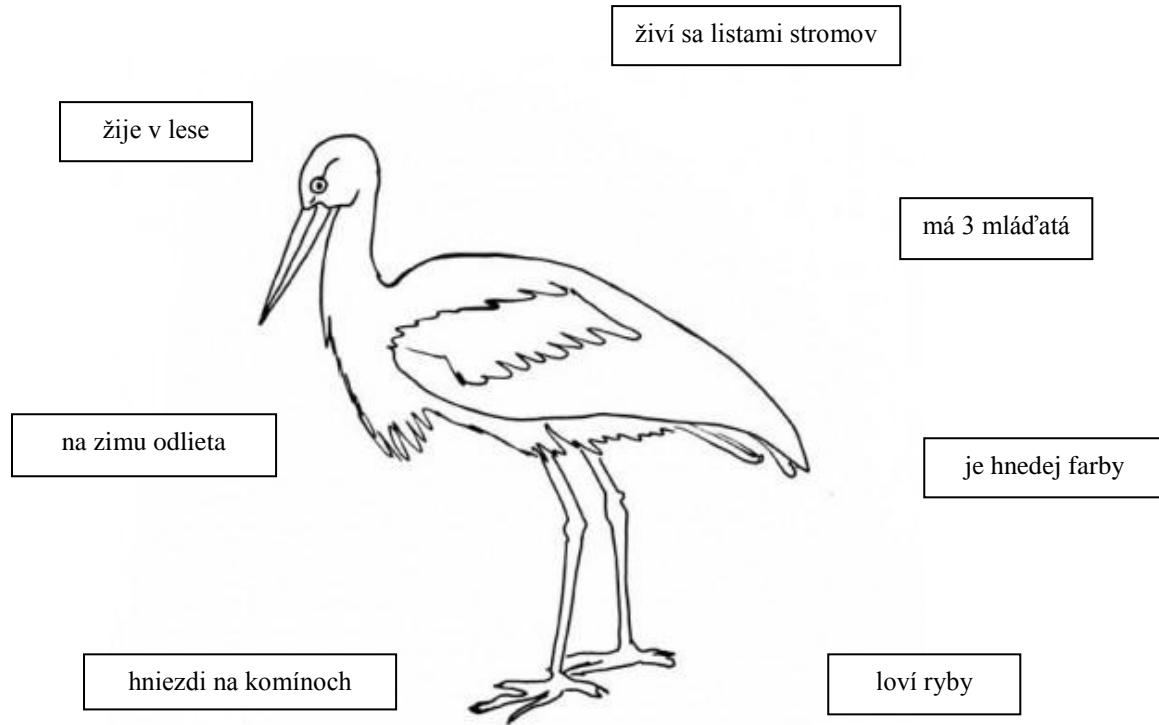
Obr. 18

Bocian čierny

Obr. 19

1. úloha: Spoj čiarami pojmy, ktoré charakterizujú bociana bieleho. Potom môžeš obrázok vymaľovať:

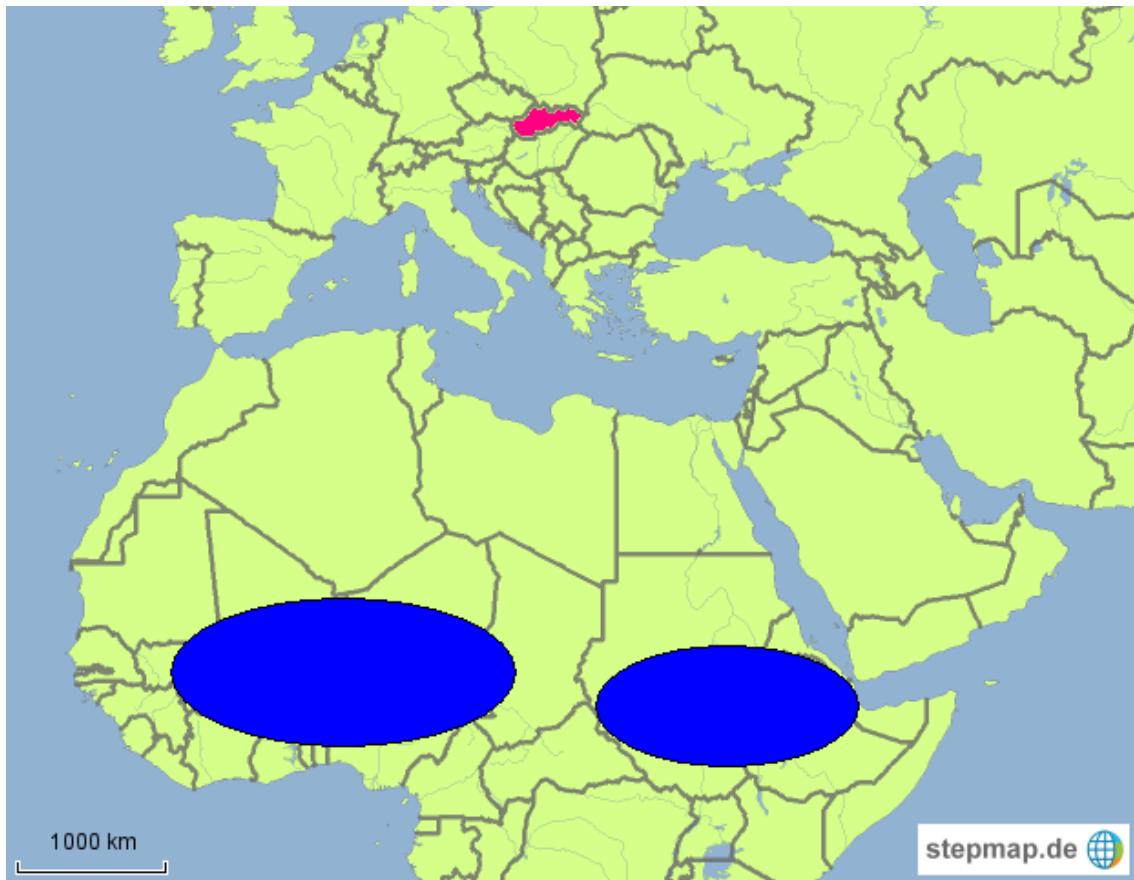

Obr. 20

2. úloha: Doplň nasledujúcu tabuľku:

	farba peria	potrava	kde zimuje	kde žije
Bocian čierny				
Bocian biely				

3. úloha: Do nasledujúcej mapy farebne vyznač trasy, ako sa môžu bociany dostať do zimovísk v Afrike. (Pozn.: Bociany lietajú nad pevninou, nad morom preletavajú iba krátke úseky.)

Obr. 21

Zaujímavosti:

- Na Slovensku bociany obsadia každoročne asi 1350 hniezd.
- Bocian biely je náš jediný vták, ktorý sa neprejavuje hlasom, poznávacím zvukom je klepanie zobákov.
- Bocian čierny na rozdiel od bociana bieleho vydáva syčivé a hvízdzavé zvuky.
- Pri migrácii využívajú teplé prúdenie vzduchu.

3 POLIA A LÚKY

3.1 Obilniny a ľudia

Medzi najznámejšie druhy obilních patrí pšenica, jačmeň, raž, ovos a kukurica. Ich využitie v potravinárstve je všeobecne známe. Sú dôležité pre svoju výživovú hodnotu – obsahujú veľa škrobu (sacharid - zdroj energie), vlákninu, bielkoviny, vitamíny B a E, minerálne látky. Existujú však aj menej známe druhy obilních, ktoré môžu byť tiež súčasťou potravy. Sú to: špaliová pšenica (*špalda*), pohánka, láskavec (*amarant*), proso a v minulosti používaný *kamut*.

Obr. 22

Pohánka – najviac sa konzumuje pohánková múka, zrno ako krúpy, pečivo, pivo. Sušené listy sa používajú na prípravu čaju.

Špalda – výrobky z nej sú ľahko stráviteľné, vhodné pri liečení niektorých alergií. Používa sa na výrobu chleba, cestovín, pečiva, krupice, piva aj kávy.

Obr. 23

Obr. 24

Láskavec – jeho semená sa melú na múku alebo sa používajú celé na výrobu cestovín, nápojov, detskej výživy, kaší, na obaľovanie mäsa, do šalátov a pod.

Obr. 25

Proso – najčastejšie sa využíva jeho lúpané semeno, ktoré potom nazývame pšeno. Zo pšena sa melie múka, z ktorej sa pripravujú rôzne jedlá – buchty, chlieb, kaša, nákypy, knedle, placky. Výrobky z pšena sú veľmi výživné, pomáhajú pri vyčerpaní.

1. úloha: Ku každej obilnine napíš jej využitie v potravinárstve:

- proso
- pohánka
- špaldová pšenica
- láskavec

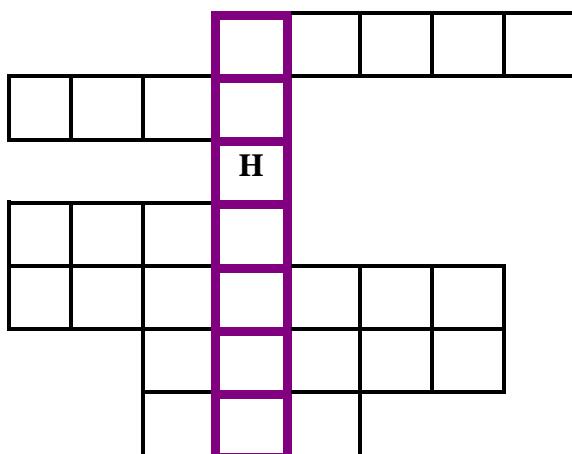
2. úloha: Do viet správne doplň pojmy (vlákninu, zrna, minerálne, výživné, obilnina, pohánka, krmovina)

Pšenica je naša najdôležitejšia Zo semena - sa melie múka.
Obilniny sa používajú v potravinárstve aj ako pre zvieratá. Obsahujú veľa škrobu, bielkoviny, vitamíny aj látky. Medzi menej známe obilniny patrí láskavec, proso, a špaldová pšenica.
Výrobky z pšena sú veľmi

3. úloha: Podčiarkni správnu odpoveď na nasledujúce tvrdenia.

- Zomletím zrna obilnína sa získava múka. ÁNO / NIE
- Ovsené vločky sú pre deti nezdravé. ÁNO / NIE
- Z listov pohánky sa varí čaj. ÁNO / NIE
- Výrobky zo špaldy sú vhodné pri liečbe alergií. ÁNO / NIE
- Lúpané semeno pšena sa volá proso. ÁNO / NIE

4. úloha: Doplň a v tajničke sa dozvieš názov jednej z netradičných obilnín.

Lúpané semeno prosa sa volá

Plod obilnína je

Jedna zo spoluhlások.

Aká je farba zrna kukurice?

Špaldová (špalda)

..... je zdrojom energie

Varí sa z pohánkových listov.

3.2 Kompost

Kde dávate ohryzok po zjedení jablka, šupky z pomaranča alebo šupy zo zemiakov? V škole patria do koša, doma ich vieme využiť aj ináč. Zbytky rastlín, niektoré odpady z domácnosti aj pokosenú trávu môžeme dávať do kompostu.

Kompostovanie je využívanie biologických odpadov z domácností ako hnojivo. Do kompostu patria zvyšky zeleniny, lístie, posekaná tráva, slama, posekané konáriky stromov, hnoj dobytka, hydiny, zemina a pod. Do kompostu nikdy nedávame časti rastlín napadnuté chorobami, postrekované rastliny, burinu s dozretými semienkami, sklo, plasty, lieky, olej...

Kompostovať môžeme v hrobliach, v špeciálnych kompostéroch alebo v doma vyrobených zásobníkoch z dreva. Do kompostéra alebo hroble postupne ukladáme jednotlivé vrstvy, je dobré miešať šťavnaté so suchými, mäkké s tvrdými. Kompost môžeme občas pokropiť vodou a niekoľkokrát ho premiešať, poprehadzovať. Po 1 – 3 rokoch dokážu baktérie a drobné mikroorganizmy z rastlinných zvyškov vytvoriť hodnotné hnojivo.

Drevené kompostovisko

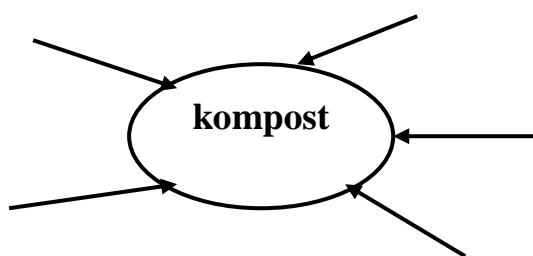
Obr. 26

Plastový kompostér

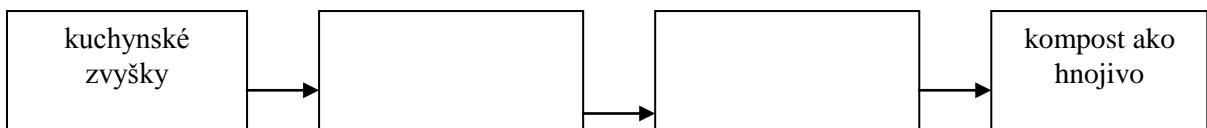

Obr. 27

1. úloha: Navrhni 5 odpadových produktov z kuchyne, ktoré sa dajú použiť na kompostovanie:

2. úloha: Napiš postup pri príprave kompostu:

3. úloha: Podčiarkni správne tvrdenie:

- Pokosená tráva patrí do kompostu. ÁNO / NIE
- Kompost je výborné hnojivo. ÁNO / NIE
- Hnojenie nemá význam pre zvýšenie úrodnosti pôdy. ÁNO / NIE
- Šupy zo zemiakov musíme vyhadzovať do koša. ÁNO / NIE
- Kompostovať sa dá iba v plastových nádobách. ÁNO / NIE
- Vznik kompostu trvá asi 2 roky. ÁNO / NIE
- Do kompostu môžeme pridávať aj motorový olej. ÁNO / NIE

4. úloha: Porozmýšľaj a napiš možnosti využitia:

- šupy zo zemiakov
- zvädnutá darovaná kyticá
- zoschnutý rohlík
- skysnuté mlieko
- papierový obal z darčeka

5. úloha: Vyškrť slová (→ ↑ ← ↓), nevyškrtané písmená ti vytvoria dve slová, ktoré použi v nasledujúcej tajničke

P	Z	E	M	I	A	K	Y	O	H
K	O	M	P	O	S	T	É	R	N
M	Á	H	A	B	S	O	K	A	O
A	P	E	R	V	E	J	R	Ú	J
M	Ô	Z	U	O	N	B	Z	Y	I
A	D	Á	Ž	Ď	O	V	K	Y	V
L	A	T	E	A	K	S	O	V	O
S	Y	B	A	K	T	É	R	I	E

PÔDA	SLAMA
SENO	BAKTÉRIE
KRTKO	REPA
ZEMIAKY	RUŽE
HNOJIVO	VODA
KOSBA	DÁŽDOVKY
KOMPOSTÉR	OVOS

Dáždovky rozkladat' rastlín na kompost.

Riešenie pracovných listov

1.1 Huby

1. úloha: Napíš názvy 3 jedlých a 3 jedovatých hub:

Jedlé huby: **hríb dubový, kozák brezový, masliak obyčajný,...**

Jedovaté huby: **muchotrávka zelená, hríb satanský, muchotrávka červená,...**

2. úloha: Žiaci vymaľujú obrázok podľa vzoru.

3. úloha: Pri nasledujúcich tvrdeniach zakrúžkuj podľa správnosti:

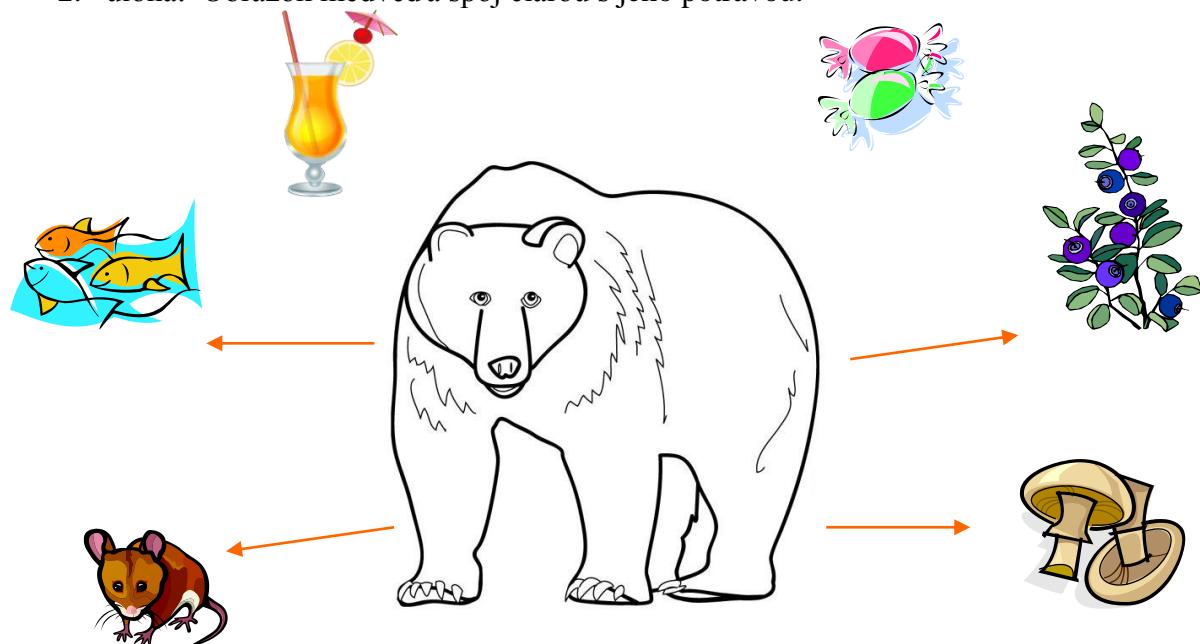
- Huby môžeme jest' aj surové. áno / nie
- Doma najčastejšie pestujeme pečiarku a hlivu. áno / nie
- Huby pestujeme na substráte zo slamy a hnoja. áno / nie
- Z hub varíme polievky, omáčky, rizoto... áno / nie
- Huby rastú iba v lese. áno / nie

1.2 Medved' hnedy

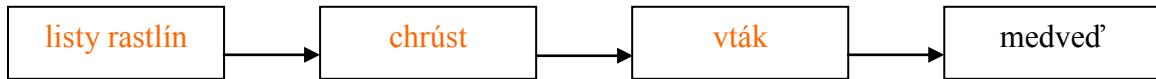
1. úloha: Doplň do viet slová:

Medved' je lesný cicavec **hnedej** farby. V lese zbiera lesné plody – čučoriedky, **maliny**, huby, jahody. Pri nedostatku **potravy** v lese občas strhne aj ovce zo **salaša**. Počas zimy **spí** v brlohu, z ktorého občas vyjde von. Medved' je na Slovensku zákonom **chránený**.

2. úloha: Obrázok medveďa spoj čiarou s jeho potravou.

3. úloha: Vytvor potravový reťazec, v ktorom môžeš využiť niektoré z týchto organizmov: dážďovka, šiška, myš, maliny, huby, líška, chrúst, listy rastlín....

4. úloha: Čiarami pospájaj a vytvor vety, ktoré potom prepíš:

Medved' patrí medzi **všežravé cicavce**.

Jeho čuch a sluch **sú dobre vyvinuté**.

Kožušina medveďa **je hnedej farby**.

Samici sa na jar **narodia 2 – 3 medvied'atá**.

Medvede vedia **dobre plávať**.

2.1 Mokrade

1. úloha: Zatriedž živočíchy šípkou do ich prirodzeného prostredia:

LES

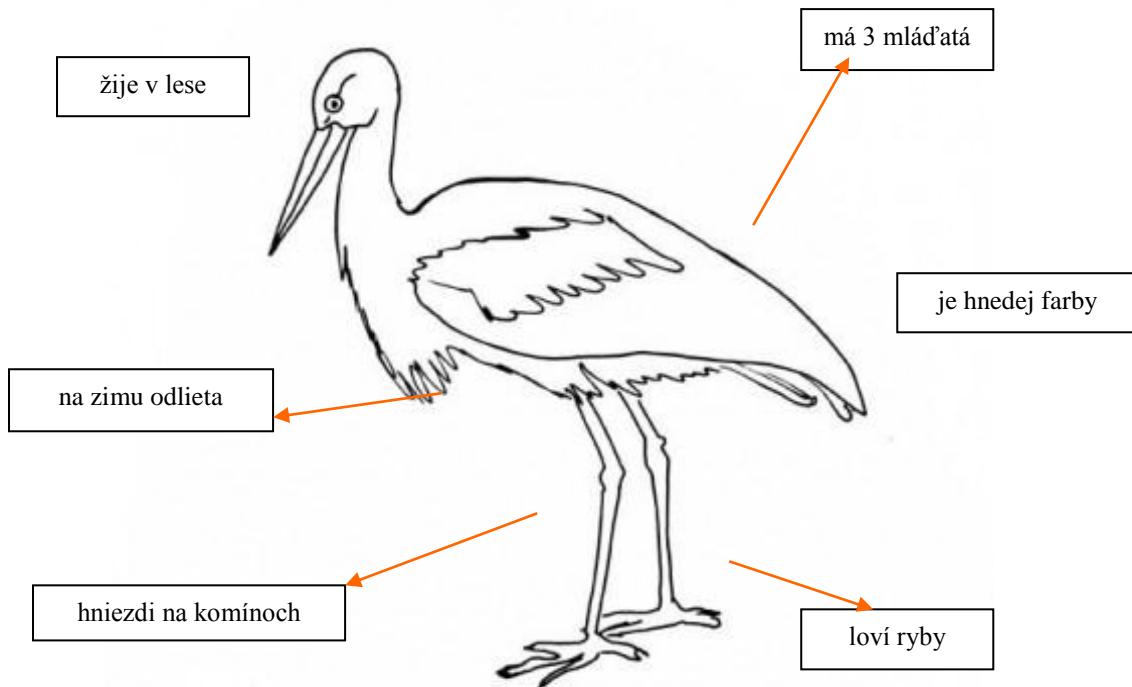
MOKRAĎ

rybárik riečny
borovica horská
hus divá
jeleň lesný
vŕba biela
bobor vodný
záružlie močiarne

2.2 Bocian

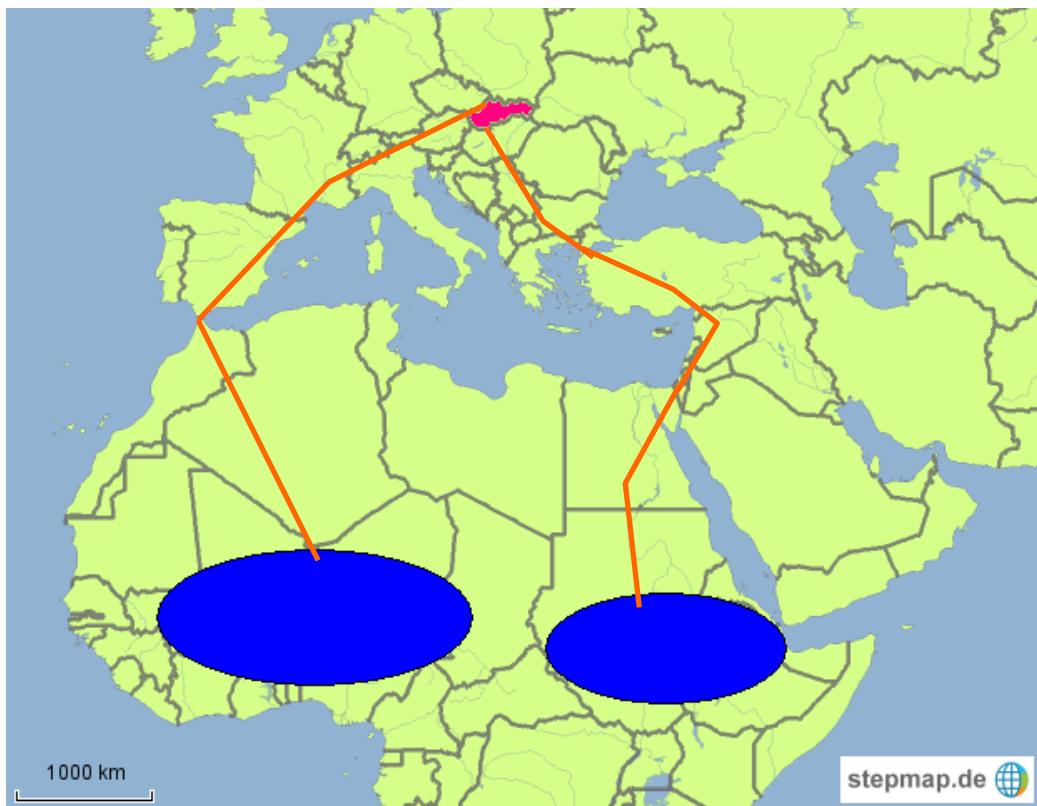
1. úloha: Spoj čiarami pojmy, ktoré charakterizujú bociana bieleho:

2. úloha: Doplň nasledujúcu tabuľku:

	farba peria	potrava	kde zimuje	kde žije
Bocian čierny	čierne, biele bricho	ryby, hmyz, obojživelníky	v Afrike	na stromoch v lese
Bocian biely	biele, čierne letky	ryby, hmyz, obojživelníky	v Afrike	na komínoch, stĺpoch

3. úloha: Do nasledujúcej mapy farebne vyznač trasy, ako sa môžu bociany dostať do zimovísk v Afrike. (Pozn.: Bociany lietajú nad pevninou, nad morom preletavajú iba krátke úseky)

3.1 Obilniny a ľudia

1. úloha: Ku každej obilnine napíš jej využitie v potravinárstve:

- proso **múka** a z nej **výrobky** – chlieb, placky, buchty, nákypy, ...
- pohánka **múka**, **zrno** ako krúpy, pečivo, pivo, čaj,...
- špaldová pšenica **múka**, **chlieb**, **cestoviny**, pečivo, pivo, káva, ...
- láskavec **múka**, **cestoviny**, **detská výživa**, šaláty, ...

2. úloha: Do viet správne doplň pojmy:

Pšenica je naša najdôležitejšia **obilnina**. Zo semena - **zrna** sa melie **múka**. Obilniny sa používajú v potravinárstve aj ako **krmovina** pre zvieratá. Obsahujú veľa škrobu, **vlákninu**, bielkoviny, vitamíny aj **minerálne** látky. Medzi menej známe obilniny patrí láskavec, proso, **pohánka** a špaldová pšenica. Výrobky z pšena sú veľmi **výživné**.

3. úloha: Podčiarkni správnu odpoveď na nasledujúce tvrdenia.

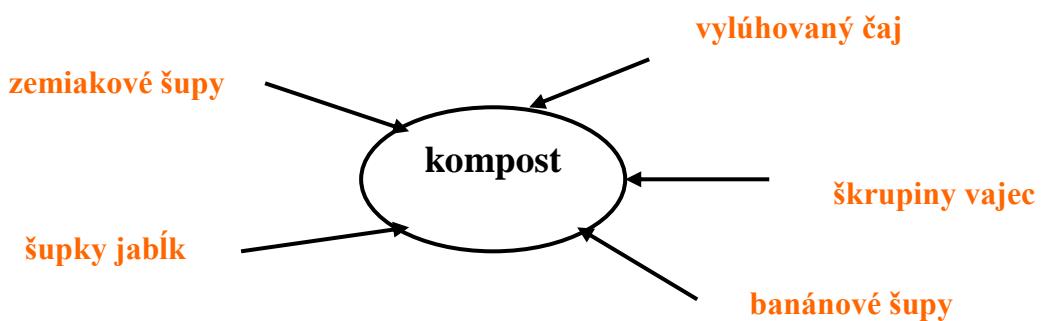
- Zomletím zrna obilníň sa získava múka. ÁNO / NIE
- Ovsené vločky sú pre deti nezdravé. ÁNO / NIE
- Z listov pohánky sa varí čaj. ÁNO / NIE
- Výrobky zo špaldy sú vhodné pri liečbe alergií. ÁNO / NIE
- Lúpané semeno pšena sa volá proso. ÁNO / NIE

4. úloha: Doplň a v tajničke sa dozvieš názov jednej z netradičných obilníň.

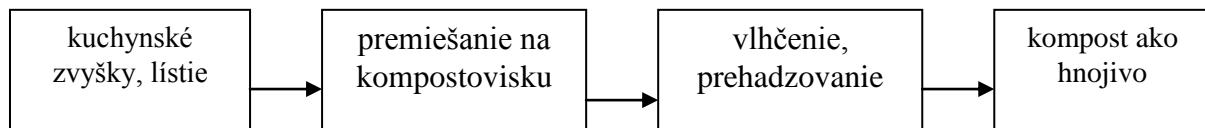
	P	Š	E	N	O		Lúpané semeno prosa sa volá
Z	R	N	O				Plod obilníň je
			H				Jedna zo spoluhlások.
Ž	L	T	Á				Aká je farba zrna kukurice?
P	Š	E	N	I	C	A	Špaldová (špalda)
	Š	K	R	O	B	 je zdrojom energie
Č	A	J					Varí sa z pohánkových listov.

3.2 Kompost

1. úloha: Navrhni 5 odpadových produktov z kuchyne, ktoré sa dajú použiť na kompostovanie:

2. úloha: Napíš postup pri príprave kompostu:

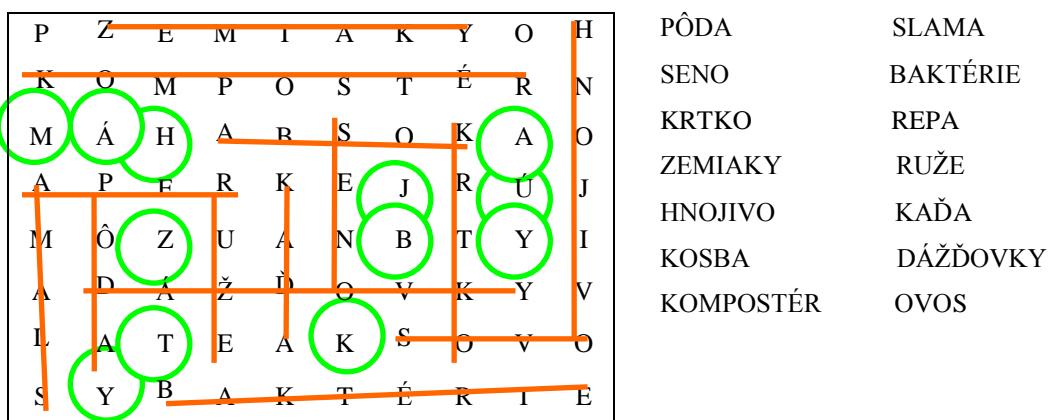
3. úloha: Podčiarkni správne tvrdenie:

- Pokosená tráva patrí do kompostu. **ÁNO / NIE**
 - Kompost je výborné hnojivo. **ÁNO / NIE**
 - Hnojenie nemá význam pre zvýšenie úrodnosti pôdy. **ÁNO / NIE**
 - Šupy zo zemiakov musíme vyhadzovať do koša. **ÁNO / NIE**
 - Kompostovať sa dá iba v plastových nádobách. **ÁNO / NIE**
 - Vznik kompostu trvá asi 2 roky. **ÁNO / NIE**
 - Do kompostu môžeme pridávať aj motorový olej. **ÁNO / NIE**

4. úloha: Porozmýšľaj a napíš možnosti využitia:

- šupy zo zemiakov krmivo pre zvieratá, kompost,...
 - zvädnutá darovaná kytica kompost, vysušenie,....
 - zoschnutý rohlík krmivo pre vtáčiky, hydinu, ošípané, strúhanka,...
 - skysnuté mlieko výroba tvarohu, krmivo pre zvieratá, kompost,...
 - papierový obal z darčeka zber papiera, výtvarné spracovanie, kompost,...

5. úloha: Vyškrť slová, nevyškrtané písmená ti vytvoria dve slová, ktoré použi v nasledujúcej tajničke:

Dážďovky pomáhajú rozkladať zbytky rastlín na kompost.

Záver

Asi každý učiteľ potvrdí, že vyučovanie pomocou pracovných listov je pre žiakov veľmi motivujúce a podnetné, vyučovacie hodiny sú zábavnejšie, atraktívnejšie a v konečnom dôsledku aj efektívnejšie. A zvlášť pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. Pri práci s predloženými pracovnými listami majú žiaci možnosť zopakovať a overiť si vedomosti a tiež ich aj prakticky využiť.

Vypracovaním predložených pracovných listov sme chceli uľahčiť prácu učiteľom pracujúcim so žiakmi zo sociálne znevýhodneného prostredia, vrátane žiakov z marginalizovaných rómskych komunít. Pracovné listy vytvorené nielen pre túto cieľovú skupinu majú pomôcť rozvoju osobnosti žiakov vo všetkých oblastiach.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

Biológia pre 5. ročník základnej školy. 2.vyd. 2012. ISBN 978-80-8091-278-9

Ludské telo. 3. vyd. 1996. ISBN 80-7181-094-0

Ked' sa povie mokrad' [online]. [6.11.2013]. Dostupné z:

http://www.daphne.sk/sites/daphne.sk/files/uploads/kedsapovie_mokrad.pdf

Atlas živočíchov: bocian biely [online]. [19.11.2013]. Dostupné z:

<http://snaturou2000.sk/zivocichy/bocian-biely>

Atlas živočíchov: bocian čierny [online]. [19.11.2013]. Dostupné z:

<http://snaturou2000.sk/zivocichy/bocian-cierny>

JURIGOVÁ, Mária. *Niekol'ko praktických rád pre kompostovanie v domácnosti* [online].

[20.11.2013]. Dostupné z:

http://www.modra.sk/fileadmin/user_upload/aktuality/kompostovanie/clanok2007-02.pdf

Obrázky:

Obr.1 [3.11.2013]. Dostupné na internete: <http://www.zahrada-magnolia.sk/product/hliva-ustricova-naockovany-substrat-na-pestovanie-10l/515052c22032>

Obr. 2 [3.11.2013]. Dostupné na internete: <http://urobsisam.topky.sk/zahrada/zelenina-a-ovocie/pestujeme-huby>

Obr. 3 [3.11.2013]. Dostupné na internete: <http://hlivaustricova.eu/navody.htm>

Obr. 4 [3.11.2013]. Dostupné na internete: <http://kyberia.sk/id/3798801/3755160>

Obr. 5 [4.11.2013]. Dostupné na internete: http://www.naturfoto.cz/muchotrvka-tigrovana-fotografie_sk-11599.html

Obr. 6 [4.11.2013]. Dostupné na internete:

http://www.nahuby.sk/obrazok_detail.php?obrazok_id=56428

Obr. 7 [4.11.2013]. Dostupné na internete: <http://www.vivo.sk/photo/171706/hrib-smrekovy>

Obr. 8 [3.11.2013]. Dostupné na internete:

http://www.onlineomalovanky.cz/omalov%C3%A1nka-skupina-hubr%C5%AFzna%C3%BDch-druh%C5%AF_2451.html

Obr. 9 [5.11.2013]. Dostupné na internete: <http://www.i-creative.cz/2012/02/29/medved-hnedy-a-medved-ledni/>

Obr. 12 [27.11.2013]. Dostupné na internete: http://www.motlik.sk/k_amph.html

Obr. 13 [28.11.2013]. Dostupné na internete:

<http://www.supercoloring.com/pages/salamander-13/>

Obr. 14 [28.11.2013]. Dostupné na internete: http://www.motlik.sk/obrv/Ard%20cin_1541.jpg

Obr. 15 [28.11.2013]. Dostupné na internete: <http://www.supercoloring.com/pages/great-egret-with-fish-in-beak/>

Obr. 16 [28.11.2013]. Dostupné na internete: http://www.welp.sk/e-ucebnice/biologia5naWelp/cicavce_ijce_v_okol_vody.html

Obr. 17 [28.11.2013]. Dostupné na internete: <http://www.supercoloring.com/pages/beaver-in-hill-2/>

Obr. 18 [19.11.2013]. Dostupné na internete: <http://snaturou2000.sk/zivocichy/bocian-biely>

Obr. 19 [19.11.2013]. Dostupné na internete: <http://www.zone.sk/animals/brodivce.html>

Obr. 20 [19.11.2013]. Dostupné na internete:

<http://malovanky.webnode.sk/album/fotogaleria/bocian1-jpg/>

Obr. 21 [19.11.2013]. Dostupné na internete: <http://www.stepmap.de/landkarte/europa-afrika-1170307>

Obr. 22 [13.11.2013]. Dostupné na internete:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Triticum_spelta_4.JPG

Obr. 23 [15.11.2013]. Dostupné na internete:

http://www.google.sk/imgres?imgurl=http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/1/10/Illustration_Fagopyrum_esculentum0.jpg/250px-Illustration_Fagopyrum_esculentum0.jpg&imgrefurl=http://sk.wikipedia.org/wiki/Poh%C3%A1nka_jedl%C3%A1&usg=_58OqG2hHCfu_jeBuGHBLwr7MTjg=&h=412&w=250&sz=34&hl=sk&start=13&zoom=1&tbnid=WDBKLdwk2BAXKM:&tbnh=125&tbnw=76&ei=MNaFUs-oMOOM0AWg8YHYCw&prev=/images%3Fq%3Dpoh%C3%A1nka%26sa%3DX%26hl%3Dsk%26gbv%3D2%26tbm%3Disch&itbs=1&sa=X&ved=0CEMQRQMwDA

Obr. 24 [15.11.2013]. Dostupné na internete:

http://www.google.sk/imgres?imgurl=http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/62/Illustration_Amaranthus_retroflexus0.jpg&imgrefurl=http://cs.wikipedia.org/wiki/Laskavec&usg=_3WAkBCdA0Vr7q711b4TvYOG2j0=&h=2354&w=1538&sz=927&hl=sk&start=12&zoom=1&tbnid=Ra7uegJoZOfMWM:&tbnh=150&tbnw=98&ei=fdeFUo3ZNoX70gXm1oHYDQ&prev=/images%3Fq%3DI%25C3%25A1skavec%2Bamarant%26hl%3Dsk%26gbv%3D2%26tbm%3Disch&itbs=1&sa=X&ved=0CEEOrQMwCw

Obr. 25 [15.11.2013]. Dostupné na internete:

http://www.google.sk/imgres?imgurl=http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/42/Illustration_Panicum_miliaceum0.jpg&imgrefurl=http://sk.wikipedia.org/wiki/Proso_siate&us

[g=0zLUy7uwJAq6WHciEMY6rrOhB8I=&h=2457&w=1427&sz=810&hl=sk&start=1&zom=1&tbnid=INgMonv47gy4jM:&tbnh=150&tbnw=87&ei=cdiFUpqPOoeKhQfSkoGwBg&prev=/images%3Fq%3Dproso%26sa%3DX%26hl%3Dsk%26gbv%3D2%26tbm%3Disch&itbs=1&sa=X&ved=0CCsQrQMwAA](https://www.google.com/search?q=g=0zLUy7uwJAq6WHciEMY6rrOhB8I=&h=2457&w=1427&sz=810&hl=sk&start=1&zom=1&tbnid=INgMonv47gy4jM:&tbnh=150&tbnw=87&ei=cdiFUpqPOoeKhQfSkoGwBg&prev=/images%3Fq%3Dproso%26sa%3DX%26hl%3Dsk%26gbv%3D2%26tbm%3Disch&itbs=1&sa=X&ved=0CCsQrQMwAA)

Obr. 26 [20.11.2013]. Dostupné na internete: <http://adam.azet.sk/clanky/5516/eko-vyzva-zahradnikov-mocte-si-na-kompost.html>

Obr. 27 [20.11.2013]. Dostupné na internete: <http://www.nazeleno.cz/bydleni/odpady-1/novy-zakon-o-odpadech-1-000-kc-za-popelnici-a-zakaz-igelitovych-tasek.aspx>